

3213 Sayılı Maden Kanunu Değişiklik Tasarısı
Hakkında

DEĞERLENDİRME RAPORU

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB METALÜRJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

TASARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

İADDE 1 :46.1985 tarih ve 3213 sayılı Maden Kanununun 2 inci maddesindeki değişiklik uygun bulunmamıştır.

GEREKÇE: Taş Ocaklar Nizamnamesi kapsamındaki bazı madenler Maden Kanunu kapsamına alınarak kanun kapsamı genişletilmiştir. Ancak Taş Ocakları Nizamnamesi varlığını hala sürdürmektedir. Taş Ocakları Nizamnamesi kaldırılmadığından düzenleme yeterli değildir., Taş Ocakları Nizamnamesi kaldırılmalıdır,

İADDE 2: 46., 1985 tarihi ve 3213 sayılı Maden Kanununun 5 inci maddesindeki değişiklik uygun bulunmamıştır.

GEREKÇE: Ruhsatların kolayca bölünmesine olanak sağlanması .madencilik yaparak para kazanmak yerine saha kapatıp satarak para kazanma yolunu seçenlere çok daha iyi fırsat sağlayacak ve çıkarlarına çıkar katacaktır. Maden Ruhsatı alacaklarda teknik kapasite ve yeterlilik aranmaması imadencliğimizin cılız kalmasının en önemli etkenlerinden biridir.

ÖNERİ: 4.6.1985 tarih ve 3213 ş ayı Maden Kanununun 5 inci maddesi aynen kalmalıdır.

İADDE 3:4,6,1985 tarih ve 3213 sayılı Maden Kanununun 7. maddesi hakkındaki değişiklikler uygun bulunmamıştır.

GEREKÇE: Tasandaki;; orman,, ağaçlandırma, milli parklar» tarım alanları, su havzaları, mera alanları, sulak alanlar, sit alanları ve karasularında, madencilik faaliyetlerinin hangi kriterlere göre yürütüleceği ilgili bakanlıkların uygun görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir hükmü son derece sakıncalıdır. Böyle bir hüküm madencilik, çalışması adına kamy yararı ve idari yargı kararlarını hiçe sayacak ve by husus içinden çıkılmaz kargaşa ve sorunlara yol açacaktır. Son sözün Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına verilmesi ve bu alanlarda madencilik mantığı öne alınarak düzenleme yapılması,, her biri ayrı uzmanlık isteyen konularda-uzman olmayan kişilerin karar vermesi telafisi imkansız zararlar verebilecektin Madencilik uzmanı için, si! alan», sy havzası vs madenciliği engelleyen hususlardır. Tersinden ise madencilik su alanlarını kirleten, sit alanlarını bozan bir uğraştır

Daha önce, Yabancı Sermaye Derneği tarafından gündeme getirilen Endüstri Bölgeleri Yasa Tasarısı'nın Zmaddesi "Endüstri bölgelerinde yapılan yatırımlarda 3194 sayılı İmar Kanunu , 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu , 2372 sayılı Çevre Kanunu , 3202 sayılı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 3213 sayılı Maden Kanunu ile 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun 15 nci maddesinin ikinci fıkrasının 12 numaralı bendi hükümlerinin uygulanmayacağı, 4325 sayılı Kanunda olağanüstü hal bölgesinde yapılan yatırımlar için öngörülen teşvik tedbirleri, endüstri bölgelerinde yapılan yatırımlar hakkında da uygulanır. Bu bölgeler içinde kalan özel mülkiyet konusu arazi ve arsaların , yatırım faaliyetlerine tahsisi amacıyla Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nce 4.11.1983 tarihli ve 2942 sayılı Kanunun 27 nci maddesi hükümlerine göre acele kamulaştırma yapılabilir. Endüstri bölgelerinin kurulması için gerekli arazi temini ve alt yapı Be ilgili giderler Sanayii ve Ticaret Bakanlığı bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır. Bu ödeneğin harcanmasında 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 832 sayılı Sayıştay kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmayacağı» hüküm altına alınmıştır." şeklindeydi. Bu yolla YASED'in isteği karşılanmış olmaktadır, Diğer yandan, yine yasa yapma tekniği bakımından, bahsedilen alanlar kendi kanunlarına tabi olup, bu alanlarda ayrıca Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın düzenleme yetkisi olabilir mi? Oldukça sakıncalı bir madde.

Taşandaki "«., faaliyet sahiplerinin başvurusu üzerine onbeş gün içinde ilgili kurumlarca gerekli izin, onay ve ruhsatlar verilir. „v/” cümlesi İte YASED tarafından hazırlanan tasarının Yatırım İzni başlıklı 4. maddesindeki; Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü, yabana sermayeli kuruluşların endüstri bölgelerinde yatırım izni başvurularını talep tarihinden itibaren 15 iş günü içerisinde cevaplandıracağı!, bu süre zarfında cevaplandırılmayan taleplerin kabul edilmiş sayılacağı önerisine uygun şekilde YASED'in isteğine paralel bir düzenleme getirilmektedir.. Türkiye'de bürokratik işlemlerin uzun olduğu bir an için kabul edilse bile bir çok sahanın ruhsatı yabancı firmalarca kapatılmasına rağmen işletmeye geçilmemektedir. Bu bize bürokratik işlemlerin çokluğu nedeniyle yabana sermayenin

gelmediği iddiasının! doğru olmadığını göstermektedir., Diğer yandan işlemlerin geciktirilmesi idari açıdan suçtur. Kanunla söre verilmesi uygun değildir.

Paragraf tasandan çıkarılmalıdır. *

Tasandaki™,Verilmiş ruhsatlara dayalı olarak. Devletin gözetim ve denetimi altında yürütülen madencilik faaliyeti, yürütülmekte olan faaliyetin niteliğinin gerektirdiği bilimsel ve teknik çözümlere riayet edilmesi koşuluyla engellenemez" hükmü hukuka aykırıdır

Metinde, ilk okuyuşta, yürütülen faaliyetlerin niteliğinin gerektirdiği bilimsel ve teknik çözümlere riayet edilmesi koşulunun sınırlayıcı faktör olarak öne çıkarıldığını düşündürecek anlam bulunmakta ise de, dikkatli okuyunca ve cümlelerin yapısı irdelenince faaliyetin bilimsel ve leknisk çözümlere riayet edilmesi koşuluyla dahi engellenemeyeceği anlamı daha kuvvetli olarak ortaya çıkmaktadır. Madde idari yargı sistemini etkisiz kılmaya yöneliktin Ayrıca bilimsel ve teknik şartlara riayet edilmesinin kamu yararına olmadığı durumlarda söz konusudur

Paragraf tasarıdan çıkarılmalıdır.

Yine bu madde ile getirilen Bilimsel ve Teknik Komisyon idarenin yarıdan kaçmasını sağlamaya yöneliktir ve Anayasaya aykırıdır, Komisyonun yapısı karşılaşılabilecek tüm sorunları -sağlık, çevre, TÜBİTAK'da uzmanı bulunmayan alanları gibi- çözecek nitelikte değildir Bergama'daki gelişmelerin tecrübesi ile hazırlanmış anlaşılır tasarı tamamen yabancı sermayenin talepleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Bu, Bergama'daki gelişmelerin ve altın üzerinden yürütülen propagandanın aslında ülkemiz madenlerinin talana açılması için laboratuvar özelliği taşıdığı iddiasının ispatı olmaktadır.,

Paragraf tasarıdan çıkarılmalıdır,

Tasarıdaki "Bu madde hükmüne tabi yerlerde izinsiz madencilik faaliyetinde bulunulduğunun tespiti halinde işletme ruhsat harcı kadar idari para cezası verilir ve izinsiz alanlardaki faaliyetler durdurulur., tekrarı bu ceza bir önceki cezanın iki katı olarak alınır. Uygulanan para cezası kanunun 13 üncü maddesi hükümlerine göre tahsil! e d l f hükmü de sakıncalıdır. Çünkü, üçüncü ve devamı eden izinsiz faaliyetlerde ne yapılacağı belirtilmemiştir. İzinsiz çalışmayı ve başkalarının (bilhassa bor sahalarının) ruhsat sahalarına tecavüzü özendirecek niteliktedir. Ayrıca kanun hükmüne tabi olan yerlerde izinsiz olarak madencilik yapanlara uygulanacak para cezasının işletme ruhsat harcı kadar olması izin alarak yapanların ödediği harç miktarı ile aynı olduğundan bu maddeyle izin alarak madencilik yapanlar cezalandırılmaktadır.

ÖNERİ: Zcii paragraf Orman, ağaçlandırma, milli parklar, tarım alanları, su havzaları,, mera alanları, sulak alanlar, sit alanları

ve karasularında, madencilik faaliyetlerinin hangi kriterlere göre yürütüleceği ilgili bakanlıklar ve Bakanlıkça beraber çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir şeklinde,
Son paragraf *kimsiz madencilik* faaliyetinde bulunanlar için kamu malına zarar vermektan kovuşturma açılır ve IZrnadde hükümleri uyarınca işlem yapılır şeklinde düzenlenmelidir.

MADDE 4:4.6.1985 tarih ve 3213 sayılı Maden Kanununun 9. maddesinde yapılan değişiklik yeterli bu lunrnam işti r.

Tasarıda; Madencilik yatırımlarıişletmenin bulunduğu bölgeye bakılmaksızın kalkınmada öncelikli yörelere sağlanan tüm teşviklerden yararlandırılır.....ayrıca

"a) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren her yıl ilgili madencilik faaliyetlerinden elde ettikleri yıllık hasılatın % 5 î vergiye esas matrahlardan rezerv tüketim payı olarak, indirilir.

1b) Madenlerimi limanlara veya bunları işleyen tesislere naklinde, taşıma tutarının % 5 si kadari vergiye esas kârından indirilir."

"c) gelir ve kurumlar vergisine tabî maden işletmelerinin, bu faaliyetleri ile ilgili iş yerlerinde elde ettikleri kazançları yatırım dönemi dahil işletmeye geçiş tarihinden itibaren beş vergilendirme dönemi gelir ve kurumlar vergisinden muaf tutulur

So *kazançlar* hakkında; 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 25' inci maddesi ikinci fıkrası ile 193 sayılı Gelir vergisi Kanununun 94!üncü maddesinin (6) numaralı bendinin (b) alt bendi hükümleri uygulanmaz."

(c) *bendinde belirtilen gelir ve kurumlar yergisi* mülcefel- lerinin beş vergilendirme dönemi sonunda» bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları üzeninden hesaplanan gelir ve kurumlar vergisinden aşağıda belirtilen oranlarda indirim yapılır:

50 den az işçi çalıştıranlarda % 30

50-200 arasında, işçi çalıştıranlarda % 40

201 ve daha yukarı işçi çalıştıranlarda % 6ffdır."

"di) Yer altı madencilik faaliyetlerini yürüten gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri.....Sosyal sigortalar Kanununun 72 ve 73'üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden tahakkuk, ettirilecek primlerin işveren hissesi Devle! Hakkından mahsup edilir*

"e) Madencilik sektöründe kullanılan elektrik fiyatlarına en düşük tarife uygulanır."

1) Ruhsat sahalarında yapılacak Araştırma ve Geliştirme (AR-GE) çalışmaları teşvik ediiif teşviklerinin uygulanacağı belirtilmektedir,

Madenlerin limanlara taşınmasında teşvik uygulanması, ham olarak ihracatı teşvik anlamına geldiğinden yanlış bir uygulama olacaktır Tersine ham cevher satışı yasaklanmalıdır., Madenlerin yurt içinde işlenmesi ve nihai mamul üretime giden sürecin içerde tamamlanması esas alınmalıdır, "veya bunları işleyen

Haber

tesislere" ibaresinin neyi ifade ettiği de açıklanmaya muhtaçtır. Maden yurt dışında işlenecekse nakliye giderleri teşvik kapsamına alınacak mıdır?

Beş yıl boyunca kurumlar vergisi ve gelir vergisi almaya caksın» (daha sonra oldukça düşük oranda alınacaksa) diğer yandan cevher ham olarak ihraç edilecekse» devlet hakkı sigorta primine mahsup edilecekse ülkenin kazancı me olacaktır? Bilhassa yabancı firmalar bakımından, ucuz hammadde kaynağı olmaktan öte gidilemeyecektir. Teşvik, edilen üretimin artması ise, aşırı üretim nedeniyle fiyatların düşmesi ülke menfaatlerine aykırı olacaktır,

Maden aramalarında AR-GE çalışmalarının teşvik edilip madencilik diğer aşamalarında AR-GE'nin teşvik dışı bırakılması, ancak YASED mantığı ile mümkündür.

ÖNERİ : Ham cevher ihracatı: yasaklanmalıdır. Kırılarak, öğütülerek, mamullerin bünyesine giren madenlerin ihracı mümkün olmalı ve buna ilişkin esaslar ayrıca düzenlenmelidir. Bu şekilde ihraç konusu yapılan madenler teşvik uygulaması kapsamından çıkarılmalıdır. Ara mamul ve/veya mamul olarak zenginleştirilmiş ve rafine vb gibi işlenmiş şekilde ihracı yapılan madenlerin içerde değerlendirilmesini sağlayacak teşvik tedbirleri ele alınmalıdır. Mevcut tasarımın mantığından tamamen ayrılan yeni bir teşvik sistemi geliştirilmesi gerektiğinden, daha sonra çok yönlü bir çalışma ile yemden düzenlenmek üzere bu madde tasarından çıkarılmalıdır.

MADDE 5:4.6.1985 tarih ve 3213 sayılı Maden Kanununun 10. maddesinde yapılan değişiklikler uygun bulunmamıştır.

GEREKÇE : Kanun maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikle teknik elemanlara verilen cezaların bağlı oldukları meslek odalarına bildirilmesi hususu çıkarılmıştır. Oysa kanun kapsamında çalışmakta olan teknik elemanların meslek odalarına üyelik zorunluluğu ve bu: üyeliğin takibi anayasamız gereğince ilgili meslek odalarına görev olarak verilmiştir. Bu anlamda idarece verilen "teknik elemanın bu kanun nezdinde yapacağı beyanlar bir yıl süreyle geçersiz sayılır" cezasının uygulanabilirliği için gereği yapılmak üzere ilgili meslek odalarına bildirilmesi gerekir.

Anayasamın 168. maddesinde. "Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için gerçek ve tüzel kişilere devredebilir.⁹¹ denildikten sonra "gerçek ve tüzel kişilerin uyması gereken şartlar ve müeyyideler kanunda gösterilir"⁹² hükmü getirilmiştir:

Yapılan düzenleme ile suiistimal durumlarında bile ruhsatın iptali ortadan kaldırılmış olmaktadır. Maden Kanununun 13. ve 29. maddelerinde düzenlemelere uygun olarak çalıştığı halde sadece teminatın yatırılmaması durumunda bile ruhsat iptaline

gidilirken "gerçek dışı, yanıltıcı, kanun hükümlerinin icraatını engelleyen,, haksız, suretle hak iktisap eden veya hak iktisabına sebep olan ruhsat sahipleri için hak iptaline gidilmeyip sadece parasal ceza verilmesi hukuk ilkelerine aykırıdır.

ÖNERİ: Bu kanunun hükümlerine göre yapılan teknik ve mali konulardaki beyanlarını ve yetkili kişilerce tanzim edilen rapor ve projelerin gerektirdiği işlemlere, bunların içeriğindeki bilgilerin aksi tespit edilinceye kadar, devam edilir.

Genel Müdürlük tarafından yapılan inceleme sonucunda beyanlarda hafta ve noksanlıkların tespiti halinde ruhsat sahibine tespit edilen hata ve noksanlıkların giderilmesi için 2 aylık süre tanınır, Talep halinde, teminat % 50 artırılarak 1 ay daha ek süre verilebilir. Bu sürede gerekli düzeltmeler yapılmaz ve belgeler verilmezse beyan geçersiz sayılır ve teminat madencilik fonuna irad kaydedilerek 1 aylık süre daha tanınır. Ruhsat sahibince bu sürenin sonuna kadar hata ve noksanlıklar giderilmez ve yeni teminat yatırılmaz ise sahadaki faaliyetler, bunlar yerine getirilene kadar durdurulur.,

Genel Müdürlük tarafından yapılan inceleme sonucunda yapılan beyanlarda gerçek dışı, yanıltıcı ve kanunun hükümlerinin yürütümünü engelleyici durumların tespiti halinde beyan geçersiz sayılır. Ruhsat sahibine gerekli düzeltmeyi yapması için 2 aylık süre tanınır. Bu sürede gerçeğe uygun olarak belge verilmesi veya düzeltme yapılmaması halinde teminatın tamamı irad kaydedilerek teminat beş katma çıkarılır ve 1 aylık bir süre daha tanınır. Bu süre *upmk* de yeni teminatın yatırılmaması, belgelerin verilmemesi veya gerekli düzeltmelerin yapılmaması hallerinin herhangi birinin vukuunda ruhsatname iptal edilir Suresi içinde gerekli düzeltmeler yapılmış olsa bile mali ve teknik belge düzenleyerek bu duruma sebebiyet veren elemanlar gerekli bilgilerle birlikte, kuruluş kanunları çerçevesinde gereği yapılmak üzere ilgili meslek odalarına bildirilir. Mali ve teknik belge düzenlemekten sorumlu olan bu elemanların, aynı fiili ikinci kez tekrarlarında» fiilin belirlendiği tarihten itibaren 1 yıl süre ile bu kanun nezninde yapacakları beyanlar geçersiz sayılır. Bu husus bağlı oldukları ilgili meslek odalarına ve ilgililere bildirilir, Bu fıkraya göre haksız olarak maden üretimi sağlayanlar için 12 inci madde hükümleri uygulanır.

Beyanlara» raporlara ve projelere dayalı olarak haksız "biçimde hak iktisabına gidilmesi halinde iktisap edilen hak iptal edilir:

Ruhsal sahibi QŞnel Müdürlüğe verilen bütün beyanlardan veya hiç beyanda bulunmaktan dolayı sorumlu olup tüm beyanları imzalamakla da yükümlüdür. Mali konularda belge düzenleyerek beyanda bulunan elemanlar ise kendi beyanlarından sorumludurlar. Teknik elemanlar ise sadece ihtisas sahibi oldukları konularda beyanda bulunabilirler ve beyanlarından sorumludurlar., Teknik elemanlarca hazırlanan belge, rapor ve

projelerin geçerli sayılabimesi için, imzaları bulunan teknik elemanların kayıtlı oldukları odalarca vize edilmesi şart» aranır.

MADDE 6: 4.6.1985 tarih ve 3213 sayılı Maden Kanununun 12. maddesinin beşinci, fıkrasından sonra eklenşi fıkra uygun bulunmamıştır.

GEREKÇE: 12. Maddeye eklenen ilk iki fıkra maddenin değiştirilmeyen fıkralarıyla çelişkili bir durum yaratmaktadır.

Maddenin birinci' fıkrasında belirtilen şartlara uygun olmayan şekilde cevher naklinde bulunanlara cevherin o günkü: rayiç bedelinin beş katı oea uygulanmakta iken eklenen fıkraya göre sevk edilen cevherin rayiç bedeli üzerinden devlet hakkının 10 katı ceza uygulanır denmektedir. Bu duruma göre yapılacak işlemler arasında çelişkili bir durum meydana gelmektedir. Tek - suça karşı iki farklı ceza tanımlanmıştır.

Maddenin halen yürürlükte olan ikinci maddesinde maden hakkı olmadan üretim yapanlara devlet malına karşı işlenmiş fiil cezası uygulanmakta iken yeni eklenen ikinci fıkra ile bu durumla çelişik, ve caydırıcı niteliği azalan bir cezai hüköra getirilmektedir Bu durumda kanun yapısına aykırı ve birbirleriyle Çelişik fıkralardır,

ÖNERİ: Her türlü maden nakliyatının sevk. fişi ile yapılması mecburidir. Bu usule aykırı olarak nakledilen madene mülki amirliklerce geçici olarak el konur ve düzenlenen tutanak Cumhuriyet Savcılığına gönderilir Mahkemece usulsüz sevkiyat yaptığı sabit görülenerle, nakledilen madenin rayiç fiyatı ile tespit edilen değerinin 5 katı ağır para cezası verilmesine hüküm olunur ve bu bedel irad kaydedilir., Mahkeme kararına göre ceza-
nın ödenmesi halinde el konulan maden sahibine iade edilir. Bu durumda maden hakkı sahibinin teminatı irad kaydedilir,

Yerinde yapılan denetim ve kontrol sonucunda da birinci fıkraya aykırı şekilde maden sevkiyatının yapıldığı tespit edildiği takdirde birinci fıkra hükümleri uygulanır.

Maden ruhsat, haklarına dayalı olmaksızın, izinsiz olarak maden çıkaran veya sevk edenler hakkında birinci fıkradaki usulle tespit edilen değerinin 5 katı ağır para cezasına hükümlenir. Tespit edilen maden müsadere edilerek satılır¹ ve satış bedeli irad kaydedilir. Müsadere imkanı bulunmayan madenin rayiç değeri ilgililerden tahsil edilerek irad kaydedilir. Bu şekilde maden çıkarılması ayrıca Devlet matına karşı işlenmiş fiil sayılır.

Sevk fişi ile ilgili hususlar hazırlanacak yönetmelikte belirtilir;

MADDE 12:4.6. 1985 tarih ve 3213 sayılı Maden Kanununun 26. maddesi ile ilgili değişiklikler uygun bulunmamıştır.

GEREKÇE: Düzenlemenin ikinci fıkrası genel gerekçelerle çelişmektedir. Şöyle ki; değişiklik yapılan maddelere gerekçe olarak "ruhsat alanlarının uzun süre atıl kalmasını önlemek,

bu alanların aranarak yeni maden sahalarının bulunabilmesine imkan sağlamak, mücbir¹ sebep olmaksızın uzun süreler atıl kalmasını önlemek" olarak belirtilmiştir.. Oysa üçüncü fıkrada ruhsat sahibi üretime geçmeksizin ruhsat sahasını ruhsat suresince elimde tutarak atıl kalmasını sağlayacaktır. Ayrıca, madenleri aynı anda, bir çok alanda üretime açılması ekonomik olmayabilir. Üretim fazlalığı fiyatların düşürülmesini gerektirir ki, bu durum iç piyasa açısından olumlu, ihracat açısından olumsuzdur Her madenim kendine özel pazarı olup, kontrollü bir şekilde üretim kaçınılmazdır. MTA tarafından aramalar tamamlandıktan sonra, ülke maden stokunun nasıl değerlendirileceği, uluslar arası piyasaların geniş çaplı bir etüdüden sonra ele alınmalı ve bir Ama Plan hazırlanmalıdır. Bu plan dahilinde İşletme izni verildikten sonra üretime geçiş ve sonrası sıkı bir şekilde takip edilmelidir

ÖNERİ: İlk işletme izni, 24.üncü maddeye göre projenin Genel Müdürlüğe verilmesi üzerine işletme ruhsatı ile birlikte verilir. İşletme ruhsatlı sahalarda işletme projesi esaslarına göre faaliyetlere başlanması ve sürdürülmesi, esastır. İşletme izninin veriliş tarihinden itibaren 1 yıl içerisinde ruhsat sahibi işletme projesi kapsamında faaliyetlere başlamak zorundadır. Ruhsat sahibi Maden Kanunu dışındaki gerekli diğer izinleri alamaması halinde bu süre 1 yıl daha uzatılır. Bu süre içinde de faaliyete başlanılmadığı takdirde teminat irad kaydedilerek ruhsat fesh edilir.

HADDE 14: 46.1985 tarih ve 3213 sayılı Maden Kanununun 28. maddesi hakkındaki değişiklik uygun bulunmamıştır.

GEREKÇE: Özellikle havza madenciliğimin yapıldığı kamu sahaları ile geniş alanlara sahip olan bor sahalarının im bilimsel yöntemlerle aranması beş yıl içerisinde tamamlaması mümkün değildir: Bu durum DPT tarafından hazırlanan Birinci Bor Arama Master Projesinde de belirtilmiştir

Maddenin gerekçesinde belirtilen kamuya ait atıl sahalarının değerlendirilmesinin ise herhangi bir dayanağı bulunmamaktadır. Çünkü kamunun elinde bulunan sahalarda kamu kuruluşlar« tarafından yapılan arama çalışmalarında bulunan diğer madenler rödevans yöntemiyle özel sektör aracılığı ile üretime açılarak değerlendirilmektedir. Atıl sahalarda değerlendirilecek diye tüm sahaların çok kısa sürede ve plansız olarak üretime açılması fiyatları düşüreceği gibi, rekabet sebebiyle daha verimli bölümlerin alınıp, maliyet avantajından yararlanma yolluna gidileceğinden maden kaynaklarımız optimum faydayı sağlayacak şekilde kullanılmayacaktır Yabancı sermaye ve özel sektörün bor sahalarında yaptığı selektif üretim nedeniyle, tenoru yüksek alanların alınarak düşük alanların bırakıldığı ve rezervin çok kotu bir şekilde kullanıldığı devletleştirme sonrasında tespit edilmiştir. Tüm sahaları bir an önce üretime açalım mantığı ilke menfaatlerine değildir ve uluslar arası sermayenin beklentilerine uygundur.

Haber

Bu değişiklik ile kamunun elinde bulunan büyük ve verimli sahalar, özellikle de bor, kömür vb sahalar belirli çıkar grupları tarafından gizlice ele geçirilmeye çalışılmaktadır.

ÖMERİ: İlk paragraftaki "yeni bir proje ile işletme izin talebinde bulunulmaması halinde" kısmı çıkarılarak, bunun yerine, "ruhsata konu maden zuhuru söz konusu ise işletme izin sinirinin genişletilmesi, ikinci madem ise bulunan maden için ruhsat talep edilmemesi halinde" ibaresi eklenmelidir.

4.6.1985 tarih ve 32:13 sayılı Maden Kanununun 28. maddesinde ikinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmelidir.

Kamunun elindeki (TKİ; TTK, Eti Holding vb.) hiçbir saha taksir edilemez. Eti Holding ve diğer kamu kuruluşlarının elinde bulunan sahalardaki ikinci madenlerin tespiti için MTA tarafından aramalar yapılır., Bulunan madenlerin ruhsatları, ülke maden stoklarının değerlendirilmesi ana planı çerçevesinde değerlendirilmek üzere, bu kurumlar adına tescil olunur.

HADDE 15 : 4.6.1985 tarih ve 3213 sayılı Maden Kanununun 29. maddesi hakkındaki değişikliğin 6. fıkrası uygun bulunmamıştır.

GEREKÇE : Sahada üretim yapılmaması halinin açıklanmaya ihtiyacı vardır, Mücbir sebep hah' ile diğer haller ayrılmamıştır.

ÖNERİ : 4.6.1985 tarih ve 3213 sayılı Maden Kanununun 29., Maddesinin 6.fıkrası aşağıda belirtilen şekilde düzeltilmelidir.

Mücbir sebepler olmaksızın sahada 1 yıl üretim yapılmaması halinde, ruhsat sahibi uyanılarak 3 ay sürede üretime başlaması istenir. Bu sürede geçerli mücbir sebep bildirmeyen işletmecinin ruhsatı iptal olunur.

Ayrıca, üretimi bilerek düşük tutmak suretiyle uluslararası piyasaya Türk ürünlerinin girişini engellemek istediği tespit: olunan veya ulusal kaynakların israfı ve sekförel gelişmeyi engelleyici faaliyette bulunan işletmelerin ruhsatları iptal olunur.

MADDE 16:4.6.1985 tarih ve 3213 sayılı Maden Kanununun 37. maddesi hakkındaki değişiklik önerisi uygun bulunmamıştır.,

GEREKÇE: Bu hüküm geçerli nedenlerle faaliyette bulunmayan ve bu nedenle üretim yapılmayan sahalarda bile maden hakkı alınmasını öngörmektedir. Üretim yapılmayan sahadan devlet hakkı alınması yaşamın amacına aykırılık teşkil etmektedir. Kanunun ne tanımlar kısmında ne de diğer hükümlerinde mücbir sebepler tanımlanmamıştır. Bu nedenle mücbir sebebe dayanarak yapılan işlemlerde farklı uygulamalar ile karşılaşmaktadır., Bu durumların ortadan kaldırılması için em azından bu madde de mücbir sebepler tanımlanmalıdır.

ÖNERİ: İşletme ruhsat: sahasında savaş, seferberlik, sel, yangın, deprem, grizu patlaması, çökme ve heyelan gibi mücbir sebeplerle veya jeolojik durumlarda, cevherin tenor ve niteliğinde, pazarlama ve ulaşım şartlarında beklenmeyen değişiklerin olması halinde, grevlerde, irtifak ve intifa hakkı tesisinde veya kamulaştırmada veya maden işletmesi ile ilgili kurulmakta olan tesislerin yapımında geçecek süreler için faaliyetlerin geçici olarak tatiline, ruhsat sahibinin müracaatı üzerine Genel Müdürlükçe karar verilir, Kurulu veya tevsii aşamasındaki sınaî metalürji» sınaî kimya, termik santral ve tuvenan işleme kapasitesi en az 50.000 ton/yıl olan zenginleştirme tesisleri ile doğrudan satılabilecek durumdaki madenleri kırma» eleme» öğütme, kurutma veya paketleme tesislerinden en az üçüne sahip olup, bunları beslemeye veya beklemeye yönelik, aynı ruhsat sahibine ait birden fazla ruhsal olması halinde, aynı anda üretim faaliyet» zorunluluğu aranmaz: ve bu durumda geçici tatile Genel Müdürlükçe karar verilir;

Ruhsat sahibi mücbir sebeplere, beklenmeyen haller ve grevlere dayalı olan geçici tatil talebimi; bu durumların meydana gelmesini müteakip gerekçe ve süre belirtilmek kaydı ile Genel Müdürlüğe yapmak zorundadır Madde kapsamındaki diğer geçici tatil talepleri işletme projesine ve işletmenin seyrine bağlı olarak yapılır

Geçici tatil talebinin uygun görülüp görülmediği Genel Müdürlükçe incelenerek 10 iş günü içinde ilgiliye bildirilir. By süre içinde bildirilmediği takdirde geçici tati talebi kabul edilmiş sayılır;

Geçici tatilin başlangıcı olarak müracaat tarihi kabul edilir, 3 yıldan fazla iş tatili yapılamaz., Bu süreyi aşan durumlarda ruhsat iptal edilir.

Geçici tatil gerektiren durumun ortadan kalkmasından ibaren 6 ay içinde işletme projesindeki faaliyetlere sahada devam edilmesi şarttır. Bu süre içinde faaliyete geçilmediği takdirde teminatın J4 si fırad kaydedilir. İlgiliye ek üç ay süre verilir. Bu surede de geçerli bir dayanağı olmadan faaliyete başlanılması halinde, ruhsatname iptal edilerek teminatı madencilik fonuma irad kaydedilir.

MADDE 17: Maden Kanununun 46 maddesinin Anayasa Mahkemesince iptal edilen som fıkrasının yerine gelmek üzere eklenen fıkralardan İşletme ruhsatı sahasında işletme faaliyetleri için gerekli olan özel mülkiyete konu taşınmazın, taraflarca anlaşma sağlanamaması halinde, işletme ruhsatı sahibinin talebi üzerine işletme ruhsatı sahibi lehine kamulaştırılmasına Bakanlıkça karar verilebilir Bakanlıkça verilen kamulaştırma karar kamu kararı hükmündedir." şeklindeki fıkra uygun bulunmamıştır.

GEREKÇE: Kamulaştırmaya ait hükümler, biraz farklı şekilde YASED'in tasarısında da vardı., Yatırımcının talebi üzerine ruhsat

sat sahasının üzerindeki taşınmazlara ilişkin olarak Bakanlıkça verilen kamulaştırma kararının kamu yararı hükmünde olduğu hususu; da tartışmaya tonu olacak niteliktedir, İki özel ya da tüzel kişi hakkımda, taşınmaz mülk sahibi aleyhine kamu göçü "kullanılırken kamu yararının olduğunun peşinen! kanunda yer alması hukuki açıdan uygun değildir. Bakanlık burada sadece ruhsat tahsis eden kuruluştur. Kamulaştırmadan yararlanan ise başka bir gerçek ya da tüzel kişidir., Kamulaştırmanın yapılabilmesi için kamu yararı arandığı cihetle., özel menfaatler için kamulaştırma yapılması hukuka aykırı olacaktır. Ruhsat sahibi ile taşınmaz sahibi arasındaki ihtilafa Bakanlığın taraf olması doğru değildir. İhtilalin gene! hükümlere göre çözülmesi daha uygun olacaktır.

Bu hükümler tasarıdan çıkarılmalıdır.

MADDE 18:4.6.1985 tarih ve 3213 sayılı Maden Kanununu 47. maddesi hakkındaki değişiklik önerisi uygun bulunmamıştır

ÖNERİ: İTA Genel Müdürlüğü herhangi bir ruhsat; veya izne gerek kalmadan ülke genelinde prospeksiyon yapabilir.

MTA Genel Müdürlüğü bu kanun hükümlerine göre ruhsatname olarak arama faaliyetlerinde bulunduğu bir sahayı 115. maddeye göre bulunmuş ihale getirdikten sonra ruhsatnamesini 30. madde hükümlerine göre ihale edilmek üzere Bakanlığa bırakır, ihale yolu ile MTA'nın bulucusu olduğu maden sahalarını devralan işletmeciden bulucu hakkı alınır.

MTA Genel Müdürlüğünün bulunmuş ihale getirerek ihale edilmek üzere Bakanlığa bıraktığı sahalar 10 yıl müddette ihale yolu ile devredilinceye kadar tutulur. Bu süre içerisinde devredilmezse saha kayıtlardan silinerek aramalara açılır.

İTA Genel Müdürlüğü istisnai hak olarak gerekçelerini Bakanlığa belirtmek ve onay almak koşuluyla bölgesel rezervasyon yapabilir. Rezervasyon süresi 2 yıl olup uzatılamaz. Bu işlemler harç ve teminattan muaftır. Rezervasyon yapılacak saha herhangi bir alan sınırlamasına tabi değildir, Ancak ilke düzeyindeki toplam alanı 100.000 hektarı geçemez. MTA Genel Müdürlüğü rezervasyon; süresi bitmeden rezervasyon yapılan alan içinde arama ruhsatı müracaatında bulunabilir. Rezervasyon müracaatının Bakanlıktan onay alındığı gün ve "saatten itibaren, bu alan için yapılan arama müracaatları yapılmamış sayılır, Daha önceden usulüne uygun yapılmış müracaatlar ve ruhsat hakları saklıdır.,

Rezervasyon süresinin bitiminde salha tekrar aramalara açılır. MTA Genel Müdürlüğü 3 yıl geçmeden sahanın tamamını veya bir kısmını içine alacak şekilde tekrar rezervasyon yapamaz.

MADDE 20: Maden Kanununa eklenen geçici maddeler

Geçici iadde : 12 - Madde 14 ile çelişkilidir. Maden Kanunu'nun 28.maddesini değiştiren madde 14.maddede "Eti Holding Anonim Şirketinin bor tuzu ile ilgili ruhsat alanlarında, beş yıllık kısıtlayıcı süre uygulanmaz. 2840 sayılı yasa hükümleri saklıdır.," denilmesine rağmen, by geçici maddede, "EÜ Holding A.Ş/ye ait, Bor tuzu sahalarında yapılacak arama çalışmalarından sonra terk edilen veya taksir edilen alanlar...,"dan bahsedilmektedir., 5 yıllık süre uygulanmayacakla taksir edilen alanlardan bahsetmenin anlamı nedir?

ÖNERİ : Geçici 12.maddenin ikinci paragrafa tasandan çıkarılmalıdır.

Geçici Madde : 14 - Geçici madde 14 ile Bergama süreci başla olmak üzere, mahkeme kararları, ilgili çevre yasa ve yönetmeliklerine uygunsuzluktan kaynaklı faaliyeti durdurulan veya durdurulması gereken madencilik faaliyetlerine geçici bir af getirilmektedir. Getirilen düzenleme 3e, yasa ve yönetmeliklere aykırı- şekilde çalışan madencilik faaliyetlerine 6 ay ek süre verilmiştir.

Benzer bir uygulama 14.4.2000 tarihinde "CED" yönetmeliğinin 28., maddesine bir madde ilave edilerek yapılmış.."faaliyetim üretim aşamasına geçmiş bulunması halinde» üretimde bulunduğu belgelenmesi kaydıyla. Yönetmelikte belirtilen yükümlülüklerini yerine getirilebilmeleri için bir defaya mahsus olmak üzere Bakanlıkça uygun görülmesi halinde yeteri kadar süre verilebilir Bu süre zarfında yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda faaliyet mahallin en büyük mülkü idare amirince durdurulur.'denmiştir.Ancak ÇMO'nun açtığı dava sonucu Danıştayın 6.11.2001 tarih ve 5320 nolu kararıyla".....amacı çevrenin korunması ve insanların sağlıklı bir çevrede yaşamalarına olanak sağlamak olan Çevre Yasası ve ÇED Yönetmeliği hükümlerine aykırı olarak getirilen düzenlemede hukuka uyarlık görülmemiştir., denilerek iptal edilmiştir.

Bu nedenle yasal gerekliliklerini yerine getirene kadar hiçbir madencilik faaliyetinin sürdürülmesinin izin verilmemelidir

ÖNERİ: Geçici Madde 14 tasandan çıkarılmalıdır.

Yürürlükten Kaldırılan Maddeler

Hadde :: 22- TasandakTzeytinlik sahası içinde: taş, kum» çakıl ocağı faaliyetleri yürütülemez. Bunların dışındaki madencilik faaliyetleri Bakanlığın izni ile yapılır. Zeytinlik sahalarda yürütülecek maden üretim faaliyetlerine ilişkin usul ve esaslar ilgili bakanlığın uygun görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Haber

Zeytinlik sahasında yapılacak maden arama faaliyetleri esnasında zeytin ağaçları kesilemez. Ancak, bu faaliyetler esnasında ağaç kesiminin zaruri olduğu durumlarda bakanlığım izni ile ağaç bedeli ödenerek, zeytin ağacı kesilebilir." hükümleri uygun bulunmamıştır.

Sanki zeytinlik alanlarının dışındaki tüm sahalarda aramalar bitmiş,, madenler çıkarılmış, yeni rezerv bulunması ve üretim mümkün değil de sıra zeytinliklere gelmiş,, Hazırlanmış olan bu tasan, zeytinliklerin mahvolmasına yol açacak niteliktedir. Madde oldukça sakıncalıdır ve milli menfaatlere aykırıdır. Zeytin üretiminde rakip ülkeler ve zeytin ve zeytin mamulleri üreten, pazarlayan uluslar arası firmaların planlı bir şekilde zeytinliklerimizi yok etmesine fırsat verecek bir düzenleme olduğundan madde tasandan tamamen çıkarılmalıdır. Zeytinlik alanlarda varlığı bilinen stratejik madenlerden, ülkenin stratejik ve hayati ihtiyaçlarına binaen ve bu ihtiyacın karşılanacağı kadar, üretimini gerçekleştirecek düzenleme yapılabilir. Ancak by da ihtiyacın doğduğu anda gündeme gelmelidir. Bu alanlarda MTA tarafından zeytin ağaçlarına zarar vermeden maden araması yapılmalıdır.

laddie: 23 - Tasandâki"Korunmasi gerekli taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarının tespiti, Kültür Bakanlığımın koordinatörlüğünde ilgili ve faaliyetleri etkilenen kurum ve kuruluşların görüşü alınarak yapılır." hükmü uygun bulunmamıştır.

Tasarıya göre bir taşınmazın Kültür ve Tabiat varlığı olup olmadığına faaliyeti etkilenen, yani çıkarları zedelenen yerli ya da yabancı madenci karar verecek. .Tam bir ihanet mantığı. YASEDIn tasarısına oldukça uygun.. Ancak, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu geçersizdir demiyor da, Tabiat ve Kültür Varlığını belirlemeyi çıkarları etkilenecek, olanlara bırakıyor ve tüm Türkiye çapında yaygımlaştırıyor.

Madde tasarıdan çıkarılmalıdır. Byna bağlı olan, tasarının 24, 25 ve 26.maddeleri de tasarıdan çıkarılmalıdır

Madde: 27-Tasarıdaki¹..Madenlerin işletilmesi hususunda ÇED uygulaması ile ilgili usul ve esaslar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımın uygun görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir/¹ hükmü uygun bulunmamıştır

İşletme aşamasında ise ÇED uygulama ve esaslarının Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımın uygun görüşül alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmaktadır. Çevreyi madencilik faaliyetlerime göre düzenleme mantığı ağır basacaktır. Yani madencilik faaliyetleri çevre kamumu esaslarına göre yürütülmeyecek, çevreye ilişkin düzenlemeler madencilik faaliyetlerime gire yeniden yapılacaktır, Madencilik işletmeleri ve kuruluşları tarafından Çevreye ilişkim düzenlemeler gereksiz

ve madencilik faaliyetlerini! engelleyen, maliyeti artırıcı bir unsur olarak görüldüğünden çevreyi korumaya yönelik düzenlemeler kaldırılacaktır.

Madde tasarıdan çıkarılmalıdır.

MADDE 28:9/8/1983 2873 sayılı Millî Parklar kanununun 3., maddesinin birinci fıkrasında yapılması düşünülen düzenleme" Milli Park ilan edilme kriterlerine kısıtlama getirmesi nedeniyle uygun değildir.Bu nedenle kanun maddesinin eski .haliyle kalması gerekmektedir.

İLÂDDE 29:4/4/1990 tarih ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun 8. maddesinin birinci fıkrasında yer alan değişiklik Madde3 die yer allan gerekçeler nedeniyle tasarıdan çıkarılmalıdır.

MADDE 32:4342 sayılı Mera Kanununun 14. maddesinin (a) bendi değiştirilerek maden ve petrol aramaya yönelik tüm faaliyetlerin herhangi bir izne ve kısıtlamaya tabi olmadan yürütüleceğini öngörmektedir.

By düzenleme ile mera, yayla ve kışlaklarda biyolojik çeşitliliğini korunması konusunda sorumsuz uygulamalar yapılabilecektir.

Bu nedenle madde eski haliyle muhafaza edilmelidir.

EK MADDE ÖNERİSİ

HADDE XX: 4.8.1985 tarih ve 3213 sayılı: Maden Kanununun 49 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir

laddie 49: 2840 sayılı yasa hükümleri saklıdır. Bu kamunun yürürlük tarihinden önce ve sonra bulunmuş ve bulunacak olan tüm bor tuzlan 2840 sayılı yasa hükümlerine tabidir,

Trona ve asfaltitin ham olarak ihracatı yasak olup, soda külü ihracatına ait usul ve esaslar,, bor politikaları dikkate alınarak Bakamlar Kurulunca tespit edilir. *

GEREKÇE: 3213 sayılı yasa ile yasanım yürürlüğe girdiği tarihten itibaren özel sektörüm de bor arayabileceği ve bulduğu bor madenini işletebileceği serbestisi getirilmiştir» Geçen 17 yıllık zaman içerisinde herhangi bir bor sahası bulunmamıştır. Yeni bir Bor sahası bundan sonra da muhtemelen bulunamayacaktır. Bulunması halinde ülkenin bor politikası olumsuz etkilenecektir. Rafine ve uç ürünlere yönelik Eti Holdingin karşısına ham cevher üret an yerli ve yabancı firmaların çıkması, bu politikaları akamete uğratacaktır. Diğer yandan trene, bazı alanlarda bor ile birlikte» bazı alanlarda bor ürünlerine alternatif olarak kullanılmaktadır. Bilhassa Avrupa'ya yakın tek doğal trona yalağının ülkemizde olması bor ve trona politikalarının birlikte yürütülmesini zorunlu kılmaktadır;